

پاسخ صریح پزشکبان
به یاهو‌گویی‌های رئیس‌جمهور آمریکا

ایران تهدید نمی‌پذیرد

شنبه | ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۴ | ۱۹ دی‌الغده ۱۴۴۴ | ۱۷ مه ۲۰۲۵ | سال هفدهم | شماره ۴۳۱۸ | صفحه ۱۰۰۰۰ | اتومان

روزنامه صبح ایران

ادعای گاردین درباره زیاده‌خواهی جدید آمریکا
از ایران برای رسیدن به توافق هسته‌ای

عراقچی: پیشنهادی دریافت نکرده‌ایم

صفحه ۲ | VATAN-E-EMROOZ | VOL.17 | NO.4318 | SAT.MAY.17,2025 | ISSN:2008-2886

دونالد ترامپ با جذب چندین تریلیون دلار سرمایه کشورهای جنوب خلیج فارس
برای صنایع نظامی و شرکت‌های آمریکایی، سفر منطقه‌ای خود را به پایان رساند

دوشید و رفت

تیتیر های امر وز

تراکتور قهرمان بی‌چون‌وچرای
فصل استثنایی لیگ برتر

و سرانجام جام!

برونده «وطن امروز» به بهانه برگزاری نمایشگاه کتاب

کتاب درآئینه‌هویت

در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران انجام شد

رونمایی از ایران‌راه و مسکن مردم

نگاهی به اولویت‌های سکاندار آینده

ساختمان باب‌همایون

مختصات

وزیر اقتصاد

بازگشت گاو شیرده

نگاه

یاسر فرخ‌پارسا*

بازگشت دوباره دونالد ترامپ به صحنه سیاست جهانی و سفر اخیرش به منطقه بویژه عربستان سعودی، نه فقط یادآور رقص شمشیر و قراردادهای میلیاردی سال ۲۰۱۷ است، بلکه پرده‌برداری دوباره‌ای است از ذهنیتی تحقیرآمیز و ابزار گرایانه نسبت به دولت‌های عرب منطقه؛ ذهنیتی که او در دوران نخست ریاست‌جمهوری‌اش با صراحت به زبان آورد و با عنوان «گاو شیرده» بر سیاست خارجی عربستان مهر زد. اکنون اما مساله صرفا تکرار توهمین نیست، بلکه باید پرسید چرا این تحقیر تکرار می‌شود و چگونه ترامپ دوباره در جایگاهی قرار گرفته است که برخی دولت‌های عرب حاشیه خلیج فارس بویژه سعودی‌ها آماده هستند با آغوش باز پذیرای او باشند؟! ترامپ با زبان تاجرمانه‌اش، هرگز از پوشاندن رویکرد سودمحور خود به روابط خارجی پرهیز نکرده است. وی در دوره اول ریاست‌جمهوری‌اش، با امضای قراردادهای تسلیحاتی به ارزش بیش از ۱۱۰ میلیارد دلار با عربستان، خود را «مفتخر به معامله» معرفی کرد و با زبانی نزدیک به بازاریان، عربستان را «دوست خوب اما پولدار» توصیف کرد. این نگاه، در حقیقت بازتعریف عریان‌شده‌ای بود از همان دکترین کهنه آمریکا در قبال دولت‌های نفی منطقه؛ فروش امنیت در برابر دلار. امروز اما پس از آنکه ایالات متحده آمریکا زیر سایه یک دولت ضعیف (جو بایدن) در حال از دست دادن موقعیت راهبردی خود در خاورمیانه بود، ترامپ بازگشته تا همان معامله قدیمی را با چهره‌ای نو بازتعریف کند. عربستان سعودی که در سال‌های اخیر بین دیوار بلند نامی در یمین و رقابت سنگین با جمهوری اسلامی ایران سرگردان بود، اکنون با کاهش اعتماد به توان آمریکا، با احتیاط و اضطراب، دوباره نگاه به ترامپ را در دستور کار قرار داده است، چرا که تجربه دولت بایدن برای سعودی‌ها بیش از هر چیز، تناعی‌کننده‌ضعف، بی‌ثباتی و عقب‌نشینی در قبال تهدیدات منطقه‌ای بود. در همین نقطه است که «تحقیر» و «استقبال» در کنار هم قرار می‌گیرد. سعودی‌ها می‌دانند ترامپ دوباره ممکن است آنان را با زبان نیش‌دار گذشته‌اش توصیف کند اما باز هم ترجیح می‌دهند «حضور آمریکا» را ولو در چهره‌ای تحقیرآمیز تجربه کنند تا آنکه تنها بمانند این مساله، بیش از آنکه از ناتوانی نظامی یا اقتصادی باشند، از بحران هویت و استراتژی در سیاست خارجی دولت‌های عربی ریشه می‌گیرد. هنوز برای این کشورها روشن نیست آیا مسیر استقلال استراتژیک از غرب را به پیش بگیرند یا همچنان خود را به سایه امنیت مصنوعی آمریکا وابسته نگه دارند. از سوی دیگر، سفر ترامپ را نمی‌توان تنها در چارچوب رابطه با سعودی‌ها تحلیل کرد.

ادامه در صفحه ۴

به گونه‌ای طراحی شده بود که «ثروت» منطقه را به تصویر بکشد، از جمله استقبال نظام‌مند در فرودگاه‌ها، اهدای جواهرات گرانبه و حتی هدیه دادن هواپیمای لوکس از سوی قطر به ارزش چندصد میلیون دلار به ترامپ که بشدت تحت تأثیر تمجید و تملق است. وی این اقدامات را به عنوان موفقیت‌های شخصی خود در شرایطی تبلیغ کرد که به دلیل عدم پیشرفت در مذاکرات صلح اوکراین، همچنین ناتوانی در جلوگیری از جنگ غزه و شکست در برابر یمین، سرخورده شده بود. این روحیه‌خشی به ترامپ در واقع تلاشی این کشورها برای شکل‌دهی به سیاست‌های آمریکا در منطقه بود. هدایای گرانبه‌ای نه تنها نمادی از وابستگی اقتصادی اعراب به آمریکا بود، بلکه ابزاری برای «مدیریت تصورات» ترامپ نسبت به منافع منطقه‌ای محسوب می‌شود. البته این شیوه دیپلماسی کشورهای حاشیه خلیج فارس بیشتر از اینکه بر سیاست خارجی آمریکا تأثیرگذار باشد، بر شخص ترامپ تأثیر دارد و همین مساله نیز منجر به وابستگی بیش از پیش این کشورها از نظر امنیتی و نظامی به آمریکا خواهد شد.

■ قراردادهای نجومی

در سفر ترامپ به منطقه تنها از هدایای لوکس برای تأثیرگذاری بر رئیس‌جمهور آمریکا استفاده نشد. هزینه خشنودسازی ترامپ برای اعراب بسیار بیشتر از چندصد میلیون دلار خرج برای استقبال «خوش‌رقصی سفینه‌ها» تلاش کردند ترامپ را تحت تأثیر قرار دهند. این کشورها با میزبانی‌های پرزرق و برق، سخنان تحسین‌آمیز و هدایای گرانبه‌ای و لوکس، سعی در جلب رضایت رئیس‌جمهور آمریکا داشتند. بر اساس گزارش‌ها، استقبال از ترامپ

قرارداد شامل سیستم‌های پدافند هوایی، جنگنده‌های مدرن و تجهیزات نظامی پیشرفته است. از سوی دیگر این سفر با سرمایه‌گذاری عظیم سعودی در آمریکا همراه بود. در حوزه اقتصادی، عربستان تعهد به ۶۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در آمریکا داده است. این سرمایه‌گذاری‌ها شامل ۱۴۵ معامله در زمینه‌های انرژی، فناوری و زیرساخت‌ها می‌شود. از سوی دیگر قراردادی به ارزش ۱۰ میلیارد دلار برای توسعه هوش مصنوعی و ایجاد پایگاه داده در عربستان منعقد شد. در سفر قطر اما مبالغ افزایش چشمگیری یافت. قطر سفارش خرید ۲۱۰ فروند هواپیمای بوئینگ به ارزش ۹۶ میلیارد دلار ثبت کرد. این قرارداد یکی از بزرگ‌ترین سفارشات هواپیمایی در تاریخ کشورهای حاشیه خلیج فارس محسوب می‌شود. جزئیات قراردادهای نظامی قطر با آمریکا هنوز کاملاً منتشر نشده است اما کاخ سفید اعلام کرده قراردادهایی در حوزه‌های امنیتی و دفاعی نیز بین ۲ کشور امضا شده است. در مجموع قطر با آمریکا قراردادی به ارزش ۱٫۲ تریلیون دلار امضا کرد. در امارات امارقام باز هم بالاتر رفت. امارات قراردادی به ارزش ۱٫۴ تریلیون دلار برای خرید هواپیما و تجهیزات نظامی از آمریکا و سرمایه‌گذاری در ایالات متحده امضا کرد. امارات بیش از هر کشور دیگری در خلیج فارس، سرمایه‌گذاری را محور استراتژی خود برای تعمیق روابط با آمریکا قرار داده است. در سفر ترامپ، قراردادهای اقتصادی متعددی در زمینه‌های انرژی و فناوری بین ۲ کشور به امضا رسید اما جزئیات مالی دقیقی منتشر نشده است. در مجموع قرارداد امسارات و آمریکا به ارزش ۱٫۴ تریلیون دلار امضا شده که بالاترین رقم در بین کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس است.

■ پول به عنوان سلاح دیپلماتیک

یکی از مهم‌ترین محورهای سفر ترامپ قراردادهای اقتصادی و نظامی با حکام عربی حاشیه خلیج فارس بود. عربستان، قطر و امارات با امضای توافقی‌هایی به ارزش چند هزار میلیارد دلار، از جمله قراردادهای تسلیحاتی بی‌سابقه با شرکت‌های نظامی آمریکایی، سعی در تقویت روابط استراتژیک با آمریکا و نزدیکی بیشتر به دولت ترامپ دارند. بر اساس گزارش‌های منتشرشده، در این تور منطقه‌ای ترامپ توافقی به ارزش ۱۴۲ میلیارد دلار در حوزه‌های انرژی و نظامی به امضا رسید که پیش‌درآمدی برای سرمایه‌گذاری‌های می‌دانستند ترامپ به «معامله» اعتقاد دارد و در نتیجه، پول را به عنوان ابزاری قوی برای تحت تأثیر قرار دادن سیاست‌های آمریکا در منطقه به کار گرفتند. این اقدامات نه تنها منافع اقتصادی فوری داشت، بلکه پیامی برای منطقه و جامعه بین‌الملل داشت: «ما برای امنیت و دفاعی نیز بین ۲ کشور امضا کرده‌ایم». از سوی دیگر کارشناسان سیاسی و بین‌الملل معتقدند این سفر بیشتر با اهداف مالی و جذب سرمایه‌گذاری اعراب در آمریکا برای احیای صنایع ورشکسته و منطقه‌ای و کماکان متحد استراتژیک واشنگتن در منطقه رژیم صهیونیستی خواهد بود و اعراب در منطقه همچنان نقش اصلی را در محور شرارت‌های آمریکا بازی نخواهند کرد و کماکان به عنوان تأمین‌کنندگان مالی آمریکا یا به تعبیر ترامپ گاوهای شیرده باقی خواهند ماند.

■ عملیات روانی علیه ایران

در جریان این سفر مجلل و پرهزینه، ترامپ در

سخنانی موضع‌گیری‌های شدیدی علیه ایران انجام داد و کشورمان را «منبع اصلی تروریسم» معرفی کرد. این اظهارات در حالی مطرح شد که مدارک مستندی از دخالت مستقیم حکومت‌های عرب حاشیه خلیج فارس در حمایت از گروه‌های افراطی و تروریستی در منطقه وجود دارد و در حاشیه سفر ترامپ به عربستان نیز عکسی جنجالی از ترامپ، بن‌سلمان و جولانی که پیش از این به دلیل فعالیت در القاعده و داعش تحت تعقیب قرار داشت منتشر شد؛ تصویری که واکنش‌های تمسخرآمیز کاربران فضای مجازی و برخی تحلیلگران را به همراه داشت، جولانی همچنان در صفحات مجازی سفارت آمریکا در دمشق موجود است.

■ برای حفظ تاج و تخت خانوادگی

سفر ترامپ به خاورمیانه نمایشی از تعاملات غیرقابل پیش‌بینی میان قدرت، ثروت و سیاست بود. اعراب با استفاده از استراتژی «خوش‌رقصی» و خشنودسازی با استفاده از هدایای گرانبه‌ای موفق شدند ترامپ را از خود راضی نگه دارند. این سفر نه‌تنها نشان داد چگونه پول و تبلیغات در دیپلماسی نقش دارد، بلکه فاش کرد چگونه کشورهای منطقه با بهره‌گیری از ضعف‌های شخصیتی رئیس‌جمهوری آمریکا، سعی در شکل‌دهی به نظم منطقه‌ای به نفع خود دارند. در نهایت، این سفر بیش از یک مأموریت دیپلماتیک، بازمانبی روابط سنتی اعراب و آمریکا در منطقه بود؛ روابطی که بر مبنای دسترسی به دلارهای نفتی اعراب در ازای تأمین امنیت تاج و تخت خانوادگی آنها بنا شده است.